

Ärende: VN /5137/2022

Työryhmän lausuntopyyntö valmiuslain varautumisvelvollisuutta koskevasta muistiosta sekä valmiuslain yleisistä kehittämistarpeista

Lausunnonantajan lausunto

Huomionne valmiuslain varautumisvelvollisuutta koskevasta muistiosta

Svenska hörsselförbundet tackar för möjligheten att avge ett utlåtande rörande promemorian om beredskapslagen.

Vid undantagsförhållanden är det viktigt att säkerställa att kommunikationen är tillgänglig för alla. För hörselskadade är det viktigt med kompletterande information i skrift. Det måste säkerställas att krisinformation kan nå hörselskadade också då elnätet ligger nere. Information måste nå alla utan dröjsmål.

Viktig samhällsinformation ska finnas tillgänglig på båda finska och svenska utan dröjsmål. Under covidpandemin fanns varken undertexter på svenska eller tolkning på finlandssvenskt teckenspråk under regeringens direktsända presskonferenser. Det är viktigt att personer med hörselnedsättning kan ta del av krisinformation samtidigt som andra.

I FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning föreskriver artikel 11 Finland att vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa skydd och säkerhet för personer med funktionsnedsättning som är i risksituationer. Det är viktigt att inkludera personer med funktionsnedsättningar och organisationer som representerar dem i beredskapsprocessen, i enlighet med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, artikel 4.3.

Det är viktigt att det finns beredskap för att säkerställa att det finns kontinuitet i tjänster, oavsett om tjänsteproducenten är privat eller offentlig, distributionssystem, och att kommunikationen fungerar och når alla i samhället. En utmaning idag är den bristande kunskap om personer med funktionsnedsättnings olika behov som finns bland aktörer med ansvar för allmän hälso- och sjukvård och krisberedskap. Myndigheter och andra ansvariga aktörer ska ta personer med funktionsnedsättnings olika behov i beaktan i sina beredskapsplaner.

Miten arvoisitte voimassa olevan valmiuslain kokonaisuutta ja toimivuutta? Mitä valmiuslaissa tulisi erityisesti kehittää?

Situationen för personer med funktionsnedsättning beaktas inte tillräckligt i lagstiftningen. Skyldigheterna i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska beaktas vid utvecklingen av lagen. Vid olika störningssituationer bör särskild vikt läggas vid personer med funktionsnedsättnings specifika behov då de skiljer sig från övriga befolkningen. Kontinuiteten för tjänster som upprätthåller funktionsduglighet för personer med funktionsnedsättningar samt främjar likabehandling måste säkerställas under undantagstillstånd. Att säkerställa tillgängligheten till information och tjänster under allvariga störningssituationer och exceptionella förhållanden måste ägnas särskild uppmärksamhet. I händelse av störningar från det normala läget bör alla individer erbjudas likvärdig hjälp och tydlig information om situationen. För hörselskadade är det viktigt att barriärfri kommunikation säkerställs. Krisinformation måste nå personer med hörselnedsättning på ett jämlikt sätt, oavsett modersmål. Tillgänglighetsperspektiv ska finnas med redan vid planeringen av beredskapen.

Onko muita näkökulmia, joita edustamanne taho erityisesti toivoisi otettavan huomioon valmiuslain uudistamista koskevassa työssä?

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning artikel 11 ålägger konventionsstaterna att vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa skyddet och säkerheten för personer med funktionsnedsättning i olika krissituationer. Detta åtagande bör synas i beredskapslagen. En av de viktiga aspekterna i konventionen är tillgänglighet. För hörselskadade är det särskilt viktigt att det finns skriftliga alternativ till auditiv kommunikation. Information ska kunna nå hörselskadade samtidigt som den övriga befolkningen. Informationssändningar på TV ska textas också på svenska.

Personer med funktionsnedsättningar och organisationer som representerar dem bör tas med redan vid planering av beredskap, i enlighet med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Personer med funktionsnedsättning kan vara en del av de som ansvarar för att agera under olika krissituationer. Därför ska tillgängligheten beaktas också i de mekanismer som har ansvar att agera under krissituationer.

Strömman Nora
Svenska hörsselförbundet rf

Nilsson Maija
Svenska hörsselförbundet rf